

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/49/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010441
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122010441.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a JUDr. Dušana Szaba, v trestnej veci odsúdeného D. F., nar. XX.XX.XXXX, o žiadosti odsúdeného o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 25.3.2022 sp. zn. 12PP/38/2022, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21.06.2022 takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje.

II. Podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 67 ods. 1 Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného D. F., nar. XX.XX.XXXX v T., nap. bytom: T., T. XXXX/X, t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu uložil Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo dňa 21.10.2016, sp. zn. 4T/108/2016 podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona vo výmere 7 rokov, ktorý v súčasnosti vykonáva v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, zamietá.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného D. F., nar. XX. XX. XXXX v T., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 4T/108/2016 zo dňa 21. 10. 2016.

2. Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

3. Podanú sťažnosť neskôr odsúdený odôvodnil písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 29.03.2022 nasledovne (skrátene):

3.1. Poukazuje na to, že niet pochyb o splnení formálnej podmienky, keďže vykonal o 6 mesiacov viac, ako je zákonom určená doba.

3.2. Ďalej poukazuje na to, že od začiatku trestu bol pracovne zaradený, kde bol za nadštandardný výkon niekoľkokrát disciplinárne odmenený. Dokonca bol preradený na vonkajšie pracovisko. Stal sa aj predsedom oddielovej samosprávy, zodpovedá za bezproblémový chod oddielu o počte 80 ľudí, napomáha im v procese polepšenia, dodržiavania disciplíny a dodržiavania ústavného poriadku. Poukazuje na to, že v januári 2022 uznalo vedenie ústavu jeho polepšenie za tak výrazné a významné, že mu bola zmenená diferenčná podskupina z B na A, čím dosiahol v ústave maximum v procese svojej prevýchovy. Vzhľadom na uvedené považuje aj druhú podmienku za splnenú.

3.3. K tretej podmienky uvádza, že súdu predložil dôkaz v listinnej podobe o zabezpečení bývania u matky, ktorá mu bola počas výkonu trestu oporou, chodí ho navštevovať a udržiava s ňou telefonický a písomný kontakt. Prisľúbila mu pomoc a podporu pri adaptovaní sa do spoločnosti po prepustení z výkonu trestu. Ďalej poukazuje na prisľub zamestnania. Tým, že má zabezpečené bývanie a prácu, v maximálnej miere eliminuje páchanie trestnej činnosti z dôvodu zabezpečenia finančných zdrojov nutných na život. Je názoru, že prognóza vedenia riadneho života nemôže byť založená iba na trestnej

minulosť. Má za to, že záver súdu o nenaplnení tejto podmienky bol založený výlučne na okolnostiach a dôvodoch, ktoré už hrali úlohu pri ukladaní súčasného trestu odňatia slobody a tým došlo k porušeniu zásady ne bis in idem.

3.4. Žiada krajský súd, aby prehodnotil rozhodnutie prvostupňového súdu, prijal jeho argumenty a prepustil ho na slobodu s probačným dohľadom na primeranú dobu.

4. Odôvodnenie sťažnosti odsúdený doplnil písomným podaním zo dňa 10.04.2022 nasledovne (skrátene):

4.1. V odôvodnení napadnutého uznesenia poukazuje na rozpory medzi tvrdeniami súdu pri vyhodnocovaní druhej a tretej podmienky. Pri hodnotení druhej podmienky súd konštatoval, že odsúdený preukázal schopnosť viesť riadny život, pretože nenašiel žiadne negatívne skutočnosti, avšak pri hodnotení tretej podmienky uviedol, že nemožno od neho očakávať vedenie riadneho života.

4.2. Poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 1Urtost/2/2021 a uvádza, že súd musí zohľadniť všetky aktuálnej informácie, ktoré má k dispozícii pri rozhodovaní o žiadosti. Okresný súd vôbec nevzal do úvahy, že po prepustení z výkonu trestu po celý čas pracoval, čím si zabezpečil finančnú nezávislosť, odsťahoval sa z rodičovského bytu, oženil sa a založil si rodinu. Taktiež pokračoval v nariadenom protitoxikomaniackom liečení a medzičasom si uvedomil svoje chyby. Súd aj napriek týmto skutočnostiam zaujato skonštatoval, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadne poučenie, ktoré by ho motivovalo, aby viedol riadny život.

4.3. Poukazuje na to, že súčasný trest odňatia slobody mu bol uložený iba za držanie omamnej látky pre vlastnú spotrebu, čo potvrdila aj znalkyňa z odboru toxikológie. Na výšku trestu mala značný vplyv jeho trestná minulosť a preto považuje za neprijateľné, aby zamietnutie podmiennečného prepustenia bolo postavené iba na základe trestnej minulosti. Uvádza, že keď dokázal viesť riadny život po prepustení z prvého trestu, dokáže to aj teraz. Má zabezpečené všetky predpoklady na vedenie riadneho života.

5. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

6. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

7. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

8. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmiennečné prepustenie a prvú materiálnu podmienku, druhú materiálnu podmienku však nesplnil.

9. V odôvodnení napadnutého uznesenia prvostupňový súd konštatuje, že na základe záverov vyplývajúcich z hodnotenia odsúdeného ústavom na výkon trestu odňatia slobody súd dospel k záveru, že vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie druhej zákonnej (materiálnej) podmienky (t. j. preukázanie polepšenia). U odsúdeného však nie je splnená tretia zákonná (materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode. Poukázal pritom na to, že odsúdený bol doposiaľ päťkrát súdne trestaný, prevažne za drogovú trestnú činnosť. Vo výkone trestu odňatia slobody je odsúdený už druhýkrát. Napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné kriminálne sklony počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Svedčí o tom skutočnosť, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadne poučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Na jeho nápravu a uvedomenie si negatívnych dôsledkov jeho konania zjavne nemali vplyv ani opakované nepodmiennečné tresty odňatia slobody. Osoba odsúdeného, ako recidivujúceho páchatela, nevytvára predpoklady na úvahu o tom, že v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. Na základe správania odsúdeného na slobode má súd za to, že k právne aprobovanému správaniu je odsúdený motivovaný a vedený len v prostredí ústavu počas výkonu trestu odňatia slobody, keďže

odsúdeného nedokázalo nič motivovať k tomu, aby dokázal žiť riadnym životom na slobode, dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského správania a neporušovať zákony.

10. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

11. Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmieňané prepustenie. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmieňané prepustenie odsúdeného. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností. Sťažnostný súd sa preto stotožňuje v týchto smeroch s presvedčivým a správne odôvodneným uznesením prvostupňového súdu a v podrobnostiach naň odkazuje.

12. Odsúdený v písomných dôvodoch sťažnosti namieta, že súd prvého stupňa pri vyhodnocovaní druhej materiálnej podmienky vychádzal len z jeho trestnej minulosti. Sťažnostný súd v tejto súvislosti konštatuje, že je pravdou, že pri rozhodovaní o podmieňanom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Zároveň však platí, že zmysel podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmieňane prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti aj na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pritom posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Tieto objektívne kritéria prvostupňový súd správne u odsúdeného zhodnotil.

13. Odsúdený bol doposiaľ 5krát súdne trestaný, pričom v 4 prípadoch išlo o drogovú trestnú činnosť (dvakrát mu bol uložený podmieňaný trest odňatia slobody a trikrát, vrátane tohto, mu bol uložený nepodmieňaný trest odňatia slobody). Už len z uvedeného je zrejmé, že na nápravu odsúdeného a uvedenie si negatívnych dôsledkov svojho konania zjavne nemal vplyv žiadny z uložených trestov, nakoľko sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti rovnakého charakteru. Je potom pravdou, že doposiaľ nič nedokázalo odsúdeného motivovať k vedeniu riadneho života. Odsúdenému boli poskytnuté viaceré šance a preto niet sa prečo rozumne domnievať, že práve podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel.

14. Sťažnostný súd sa nemôže stotožniť ani s tvrdením odsúdeného, že v minulosti viedol riadny život. Skutočnosť, že v minulosti, po výkone trestu, určitý čas viedol riadny nemá na rozhodnutie o podmieňanom prepustení zásadný vplyv. Tento výkon trestu očividne nemal na odsúdeného žiadny účinok, keďže sa po určitom čase opäť dostal do rozporu so zákonom. Možno konštatovať, že účel trestu je naplnený v prípadoch, kedy sa odsúdená osoba polepší do takej miery, že sa už nedopúšťa žiadnej trestnej činnosti a vedie riadny život, a to nie len určitý čas, ale natrvalo. V prípade odsúdeného tomu tak preukázateľne nebolo. Súd aj z tohto dôvodu nedôveruje odsúdenému do takej miery, aby skonštatoval, že v prípade podmieňaného prepustenia bude viesť na slobode riadny život. Práve naopak, z vykonaného dokazovania je na mieste tvrdiť, že v prípade odsúdeného existuje riziko recidívy.

15. Aj napriek tomu, že odsúdený vo výkone trestu preukázal určité polepšenie, riziko recidívy je s ohľadom na jeho trestnú minulosť stále príliš vysoké. Ako bolo vyššie uvedené, pozitívne rozhodnutie o podmieňanom prepustení nemôže byť v zmysle zákona opreté výlučne o dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu. Trestná minulosť odsúdeného vyvoláva značné obavy z recidívy. Keďže na pozitívne rozhodnutie o návrhu odsúdeného na podmieňané prepustenie je zo zákona nevyhnutné splnenie formálnej podmienky, spočívajúcej vo vykonaní zo zákona stanovenej časti uloženého trestu a oboch materiálnych podmienok súčasne, nie je možné návrhu odsúdeného vyhovieť.

16. Ostatné skutočnosti uvádzané odsúdeným v sťažnosti (odsúdený má zabezpečené bývanie a prácu) sú v kontexte vyššie uvedeného nedostatočné na to, aby súd jeho žiadosti o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. V prípade odsúdeného prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

17. Sťažnostný súd na záver uvádza, že k postupu podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda k zrušeniu napadnutého uznesenia a novému rozhodnutiu pristúpil výlučne z dôvodu, aby výrok zodpovedal stavu veci a zákonu. Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu uložil Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo dňa 21.10.2016, sp. zn. 4T/108/2016 podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona za spáchanie obzvlášť závažného zločinu nedovolanej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Prvostupňový súd však rozhodol o žiadosti odsúdeného o podmienéčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, teda ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na odsúdené osoby za spáchanie zločinu. Keďže bol odsúdený uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu, bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 67 ods. 1 Trestného zákona.

18. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmienéčné prepustenie, prvostupňový súd aj napriek tomuto pochybeniu správne skonštatoval, že odsúdený už vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, keď 11.10.2021 vykonal tri štvrtiny z aktuálne vykonávaného trestu.

19. Na základe uvedeného sťažnostný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.